

Project “De impact van COVID-19 op de kankerzorg”

22 februari 2023 | Sabine Siesling / Jolanda van Hoeve | ZonMw Projectnr: 10430022010014

Symposium COVID en kanker NL, 1 december 2022

Op 1 december jl. heeft het symposium over de effecten van de pandemie op de diagnostiek, behandeling, follow-up en uitkomsten van oncologische zorg plaatsgevonden.

Resultaten op basis van tientallen studies die binnen het project zijn uitgevoerd en gebaseerd zijn op gegevens uit de Nederlandse Kankerregistratie, DHD (Dutch Hospital Data), PALGA, de Intercity database en een peiling van NFK, zijn in korte pitches gepresenteerd.

Hierin kwam onder andere aan de orde:

- De afname van presentatie van mogelijk met kanker geassocieerde symptomen in de huisartspraktijk en langere duur van verwijzing voor patiënten met verdenking op darm- en longkanker.
- De dalende incidentie van bijvoorbeeld borst- en darmkanker als gevolg van het stopzetten van de bevolkingsonderzoeken.
- De impact op de aard van behandeling, waarbij bleek dat voor een aantal tumorsoorten in de eerste COVID-19 golf, patiënten minder vaak een chirurgische ingreep ondergingen en vaker werd gekozen voor hormonale therapie of chemotherapie.

In de daaropvolgende paneldiscussie zijn de belangrijkste lessen voor de toekomst besproken, waaronder:

- Als de druk op het zorgsysteem oploopt blijkt dat de oncologische zorg adaptief kan zijn, bijvoorbeeld middels het intensiever uitwisselen van informatie en het aanpassen van behandelkeuzes.
- Behandelprotocollen konden versneld ingevoerd worden.
- Videoconsulten zijn tijdens de COVID-19 pandemie vaker ingezet, met name voor controleafspraken. Dit vraagt om adequate ondersteuning in het gebruik, met extra aandacht voor ouderen en lager opgeleiden.
- Met het oog op de toekomstige uitdagingen in de zorg en het Integraal Zorgakkoord (IZA), mede ingegeven door een toenemende druk op de sector is het van belang van deze ontwikkelingen te leren en anders naar de inrichting van de oncologische zorg te kijken.

Op basis van alle resultaten en inzichten naar aanleiding van het symposium zal het project - **einddatum 1 maart 2023** - worden afgerond met een eindrapportage aan ZonMw, met lessen voor de toekomst om beter voorbereid te zijn op volgende pandemieën of crises.

Nieuwsberichten

- Nieuwsbericht “Corona heeft kankerzorg veel goeds gebracht: ‘Was een ongewilde proeftuin’” op nu.nl over de resultaten van het COVID en kanker NL project, 22 januari 2023.
- Nieuwsbericht “[Verbazingwekkend hoe flexibel we konden zijn in COVID-tijd](#)”, 14 december 2022.

Output

- Publicatie “[Changes in breast cancer treatment during the COVID-19 pandemic: a Dutch population-based study](#)” in Breast Cancer Research and Treatment.
- Publicatie “[Cancer detection during the COVID-19 pandemic – experiences in primary care and recommendations for the future](#)” in Journal of General and Family Medicine.
- Publicatie “[The Impact of the COVID Pandemic on the Incidence of Presentations with Cancer-Related Symptoms in Primary Care](#)” in Cancers.
- Publicatie “[The Impact of the COVID-19 Pandemic on Bladder Cancer Care in the Netherlands](#)” in Bladder Cancer.

Vervolg

Er zijn een aantal studies die vallen onder de vlag van dit ZonMw gefinancierde project, en door zullen lopen in 2023. Onderwerpen van studies zijn:

- De veranderingen in stadia en behandeling van patiënten met longkanker.
- De diagnostiek, met name imaging, op basis van gekoppelde NKR en DHD data.
- De veranderingen van in de follow-up van darmkanker patiënten.
- Analyse van geneesmiddelen data vanuit de PHARMO/STIZON database.

Laatste factsheet

Dit is de laatste factsheet die binnen het project wordt uitgebracht. Bij vragen of reacties, kunt u terecht bij Sabine Siesling, s.siesling@iknl.nl en Jolanda van Hoeve, j.vanhoeve@iknl.nl. Dank voor uw interesse! Meer informatie over het project vindt u [hier](#).